

CENTRUL
NAȚIONAL ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198

Tel. 24-36-41

Nr. 06/2-3152 din " 14 " 09 2016

La nr.296 din 29 iunie 2016

Parlamentul Republicii Moldova

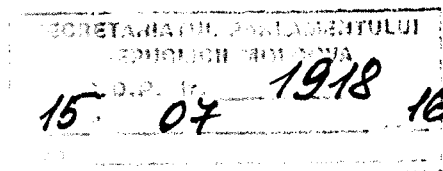
Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului legii privind modificarea și completarea unor acte legislative (Codul penal, Codul de procedură penală, Legea nr.140/2013).

Anexă: *Raportul de expertiză anticorupție - 2 file;*

Anexa la raportul de expertiză anticorupție – 1 filă.

Director adjunct

Vadim COJOCARU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

**legii privind modificarea și completarea unor acte legislative
(Codul penal - art.134, Codul de procedură penală - art.77, Legea
nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație
de risc și a copiilor separați de părinți)**

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este deputat în Parlament, autor nemijlocit - deputați în Parlamentul RM, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Proiectul urmărește substituirea termenului „înfietori” cu „adoptatori” și prevede o nouă categorie de persoane care nu pot reprezenta legal victima, partea vătămată, partea civilă – persoanele, interesele căreia contravin intereselor persoanei reprezentate. Totodată, se completează lista copiilor aflați în situație de risc cu copiii victime ai traficului de ființe umane.

d. Suficiența argumentării. Potrivit autorului, este necesară neadmiterea în procesul penal în calitate de reprezentant legal al victimei, părții vătămate, părții civile persoana a cărei interese sunt contrare intereselor acestora, deoarece de multe ori părinții, adoptatorii, tutorii sau curatorii copiilor acționează în defavoarea copiilor. Considerăm argumentele suficiente, iar proiectul oportun spre promovare.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Proiectul promovează interesele victimei, părții vătămate și părții civile, prin neadmiterea reprezentării acestora de persoane care au interese ce contravin intereselor victimei/părții vătămate/părții civile. Precizăm că promovarea este conformă interesului public.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

Proiectul supus expertizei nu reglementează expres domenii anticorupție, motiv din care compatibilitatea acestuia cu standardele internaționale anticorupție nu este evaluată. Totodată, date fiind obiecțiile expuse în acest raport cu privire la neîntrunirea rigorilor de expertiză anticorupție, considerăm proiectul insuficient compatibil cu standardele naționale anticorupție.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Cu referire la transparența în procesul decizional constatăm că proiectul prenotat se regăsește pe pagina oficială a Parlamentului Republicii Moldova, cerință impusă de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr.239-XVI din 13.11.2008, potrivit căreia autoritățile publice sunt obligate de a întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate la procesul decizional, plasînd proiectul de act legislativ pe pagina web oficială a instituției.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

Art.II pct.2 din proiect de completare a alin.(4) art.77 din Codul de procedură penală cu pct.3): „al victimei, părții vătămate, părții civile – persoana, interesele căreia contravin intereselor persoanei reprezentate, dacă există probe suficiente în acest sens”.

Luînd în considerare faptul că pct.1) al art.77 prevede persoanele neadmise în calitate de reprezentant al victimei, părții vătămate și părții civile este indicată includerea normei propuse de autor în continuarea pct.1), pentru a asigura o continuitate logică a normelor procesuale.

Recomandarea: Completarea pct.1) alin.(4) art.77 din Codul de procedură penală după sintagma „sau a prejudiciului material părții civile” cu propoziția „sau persoana, interesele căreia contravin intereselor persoanei reprezentate, dacă există probe în acest sens”.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze

coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Art.II pct.2 din proiect de completare a alin.(4) art.77 din Codul de procedură penală cu pct.3): „al victimei, părții vătămate, părții civile – persoana, interesele căreia contravin intereselor persoanei reprezentate, dacă există probe suficiente în acest sens”.

Salutăm inițiativa autorului de a nu admite în calitate de reprezentant legal, persoana interesele căreia contravin intereselor persoanei reprezentate. Remarcăm, însă că sintagma „probe suficiente” redă normei un caracter discreționar și va putea fi interpretată diferit pentru situații similare în funcție de interese. În așa fel, suficiența probelor va fi apreciată la latitudinea organului de urmărire penală sau a instanței. Prin urmare, recomandăm excluderea posibilității de pronunțare asupra probelor în funcție de suficiența sau insuficiența acestora. Existența unor probe care atestă inadmisibilitatea reprezentării legale a victimei, părții vătămate și părții civile trebuie să rezulte imediat în neadmiterea acestor persoane în calitate de reprezentant, fără a fi necesară calificarea acestora drept suficiente sau insuficiente.

Recomandarea: Expunerea normei în următoarea redacție: „al victimei, părții vătămate, părții civile – persoana, interesele căreia contravin intereselor persoanei reprezentate, dacă există probe în acest sens”.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Lidia Carchilan
Inspector superior al Direcției legislație și expertiză anticorupție
14 Iulie 2016

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*

**Anexa la raportul de expertiză anticorupție
asupra nivelului coruptibilității proiectului**

legii privind modificarea și completarea unor acte legislative (Codul penal - art.134, Codul de procedură penală - art.77, Legea nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți)

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	Art.II pct.2 din proiect de completare a alin.(4) art.77 din Codul de procedură penală cu pct.3): „al victimei, părții vătămate, părții civile – persoana, interesele căreia contravin intereselor persoanei reprezentate, dacă există probe suficiente în acest sens”.	Exprimare incorectă gramatical, exprimare succesivă a mai multor idei (ambiguitate sintactică)	Luând în considerare faptul că pct.1) al art.77 prevede persoanele neadmise în calitate de reprezentant al victimei, părții vătămate și părții civile este indicată includerea normei propuse de autor în continuarea pct.1), pentru a asigura o continuitate logică a normelor procesuale.	Completarea pct.1) alin.(4) art.77 din Codul de procedură penală după sintagma „sau a prejudiciului material părții civile” cu propoziția „sau persoana, interesele căreia contravin intereselor persoanei reprezentate, dacă există probe în acest sens”.
2	Art.II pct.2 din proiect de completare a alin.(4) art.77 din Codul de procedură penală cu pct.3): „al victimei, părții vătămate, părții civile – persoana, interesele căreia contravin intereselor persoanei reprezentate, dacă există	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Salutăm inițiativa autorului de a nu admite în calitate de reprezentant legal, persoana interesele căreia contravin intereselor persoanei reprezentate. Remarcăm, însă că sintagma „probe suficiente” redă normei un caracter discreționar și va putea fi interpretată diferit pentru situații similare în funcție de interese. În așa fel, suficiența probelor va fi apreciată la latitudinea organului de	Expunerea normei în următoarea redacție: „al victimei, părții vătămate, părții civile – persoana, interesele căreia contravin intereselor persoanei reprezentate, dacă există probe în

	probe suficiente în acest sens".	urmărire penală sau a instanței. Prin urmare, recomandăm excluderea posibilității de pronunțare asupra probelor în funcție de suficiența sau insuficiența acestora. Existența unor probe care atestă inadmisibilitatea reprezentării legale a victimei, părții vătămate și părții civile trebuie să rezulte imediat în neadmiterea acestor persoane în calitate de reprezentant, fără a fi necesară calificarea acestora drept suficiente sau insuficiente.	acest sens".
--	----------------------------------	---	--------------